

Yleiset sopimusehdot museoiden taidekokoelmien saattamisesta avoimeen tietoverkkoon

Sopimuksen tarkoitus

Sopimuksen tarkoitus on edistää museoiden kokoelmissa olevien suomalaisten tekijöiden taideteosten saattamista avoimissa tietoverkoissa ja sovelluksissa.

Sopimuspuolet

1. Suomen Museoliitto ry (Museoliitto)
2. Sopimusmuseo (museo)

Suomen museoliiton ja Kuvaston välinen sopimus

3. Museoliiton ja Kuvaston allekirjoittivat 29.3.2017 sopimuksen, jonka tarkoitus on mahdollistaa Museoliiton sopimusmuseoiden (museo) taidekokoelmissa olevien suomalaisten tekijöiden taideteosten saattaminen avoimeen tietoverkkoon yleisön saataville museolain (729/1992) mukaisen museotoiminnan tarkoituksen mukaisesti.

Sopimus toteuttaa osaltaan Kulttuuripolitiikan strategia 2020:n tavoitteita tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden parantamiseksi digitaalisessa käyttöympäristössä ja tietoverkoissa. Sopimuksella on tarkoitus luoda pohjaa tekijöiden, kokoelmien ylläpitäjien sekä yleisön edut ja tarpeet huomioon ottaville kestäville ratkaisuille museokokoelmissa olevien taideteosten saattamiseksi yleisön saataviin avoimen tietoverkon välityksellä.

Museo sitoutuu noudattamaan Suomen museoliiton ja Kuvaston välisistä sopimusta (myöhemmin sopimus) hyväksymällä nämä yleiset sopimusehdot. Museon on tarvittaessa mahdollisuus tutustua Museoliiton ja Kuvaston väliseen sopimukseen kokonaisuudessaan Museoliiton pääsihteerin esittelemänä.

4. Sopimuksella sovitaan tekijänoikeudella suojattujen suomalaisten taideteosten välittämisestä yleisölle avoimessa tietoverkossa, ja siitä maksettavista korvauksista. Sopimus ei koske taideteosten käyttämistä muulla tavalla. Sopimus koskee myös muita museoiden omistamia tai muuten sen hallussa olevia deponoituja taideteoksia.

Taideteoksella tarkoitetaan tässä sopimuksessa tekijänoikeudella suojattuja kuvataiteen teoksia, valokuvataiteen mukaan lukien. Taidekokoelmalla tarkoitetaan tässä sopimuksessa tekijänoikeuslain mukaisista kuvataiteen teoksista koostuvaa museon omistamaa tai sen hallussa olevaa kokoelmaa, joka on tarkoituksella koottu yhteen.

5. Sopimus ei vaikuta taideteosten käyttämiseen museoissa tekijänoikeuslain rajoitussäännösten mukaisesti.

Sopimuksen piiriin kuuluvat tekijät

6. Kuvasto edustaa oikeudenhaltijoiden kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla noin 2400 suomalaista kuvataiteen tekijää. Siltä osin kuin kyse on Kuvaston ulkopuolisista tekijöistä, sopimus perustuu tekijänoikeuslain 16 d §:ään (821/2005) ja sen nojalla tehtyyn hyväksymispäätökseen.

Kuvasto on 21 päivänä joulukuuta 2016 (OKM/48/650/2016) hyväksytty toimimaan tekijänoikeuslain 26 §:ssä tarkoitettuna sopimuslisenssijärjestönä ja myöntämään museoiden kokoelmissa olevien taideteosten käyttöä lain 16 d §:n mukaisesti.

Sopimuksen sopimuslisenssivaikutus ulottuu Kuvaston ulkopuolisiin tekijöihin, joilla on oikeus kieltää teoksensa käyttö tämän sopimuksen mukaisesti. Kuvasto sitoutuu toimimaan sen hyväksi, että tekijät tai heidän oikeuksiensa haltijat eivät kieltäisi taideteosten käyttämistä.

Tämä sopimus koskee sekä Kuvaston edustamia että Kuvaston ulkopuolisia tekijöitä, ellei jäljempänä nimenomaisesti toisin sovita.

Sopimuksen soveltamisala

7. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat kaikki sopimuksen voimaan tullessa museon taidekokoelmissa olevat Kuvaston edustamiin kuvataiteen ryhmiin kuuluvat suomalaisten tekijöiden taideteokset, joiden tekijän-oikeudellinen suoja-aika on voimassa. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat myös muut suomalaisten tekijöiden taideteokset, jotka hankitaan myöhemmin museoiden taidekokoelmiin. Suomalaisena tekijänä pidetään Suomen kansalaista.

Tämän sopimuksen nojalla museo saa välittää kokoelmissaan olevan taideteoksen yleisölle sopimuksen mukaisesti, kun sopimus tulee voimaan. Sopimus tulee museon osalta voimaan, kun museo on valtuuttanut Museoliiton hankkimaan tämän sopimuksen kohdan 12 mukaiset taideteosten käyttöoikeudet museon puolesta.

Museoliitto on velvollinen huolehtimaan siitä, että tämän sopimuksen ehdot sitovat soveltuvin osin museota sopimuksen voimaantulosta lähtien.

Mikäli Museoliiton ja museon välinen sopimus päättyy, Kuvaston myöntämä taideteosten käyttöluva päättyy vastaavasti. Museoliitto ilmoittaa Kuvastolle Museoliiton ja museon välisen sopimuksen päättymisestä.

8. Kuvaston ulkopuolisella tekijällä on oikeus kieltää taideteoksen käyttäminen sopimuksen mukaisesti. Jos tekijä kieltää kategorisesti kaikkien taideteostensa käyttämisen, mikään hänen taideteoksistansa ei kuulu tämän sopimuksen piiriin.

Kuvaston edustamalla tekijällä on myöhemmin museon kokoelmiin hankittavien tai muuten luovutettavien taideteosten osalta oikeus kieltää yksittäisen taideteoksen käyttö, jos kieltö on tarpeen taideteoksen luonteen tai muun vastaavan perustellun syyn kannalta.

9. Sopimus ei vaikuta kokoelmissa olevan tai kokoelmiin myöhemmin hankittavan audiovisuaalisen teoksen, kuten video- ja mediataideteoksen tai teoksen, jonka yleisölle välittämiseen sisältyy erityisesti huomioon otettavia seikkoja, käytöstä museon ja tekijän välillä mahdollisesti tehtävään tai tehtyyn sopimukseen.

Sopimus ei vaikuta muuhunkaan sopimukseen, jossa on kielletty tässä sopimuksessa tarkoitettu taideteosten saattaminen yleisön saataviin, rajoitettu sitä tai sovittu siitä muunlaisin ehdoin.

10. Sopijapuolet ja Kuvasto pyrkivät vaikuttamaan siihen, että museon tulevat taideteoshankinnat tulevat tämän sopimuksen piiriin.

Museo voi tämän sopimuksen estämättä hankkia kokoelmiinsa Kuvaston ulkopuolisen oikeudenhaltijan taideteoksen tästä sopimuksesta poikkeavin ehdoin, jollei hankinta ole kyseisestä oikeudenhaltijasta johtuvista syistä muuten mahdollista.

11. Museo huolehtii tarvittaessa erikseen kokoelmissa olevista taideteoksista otettuihin valokuvuihin kohdistuvien valokuvaajan oikeuksien hankinnasta. Tämä sopimus ei koske näitä valokuvia. Sopimuksen piirissä olevista taideteoksista otettujen valokuvien mahdollisista teknisistä vaatimuksista neuvotellaan sopimuspuolten kesken tarvittaessa erikseen.

Taideteosten sallittu käyttö

12. Museo saa, tekijänoikeuslain 3 §:ssä säädetty tekijän moraaliset oikeudet huomioon ottaen, tämän sopimuksen mukaisin ehdoin luvan välittää taidekokoelmissaan olevan taideteoksen yleisölle ja valmistaa sitä varten tarvittavat kappaleet teoksesta, museon hallinnassa olevilla verkkosivuilla ja sovelluksissa, jotka liittyvät olennaisesti museon toimintaan edellyttäen, että vastuu ja päätäntävalta teoksen saattamisesta yleisön saataviin säilyy museolla. Teoksia ei saa muuttaa.

Museo sallii pääsyn edellä tarkoitetuille verkkosivuille maksutta. Pääsy verkkosivuille voidaan sallia mistä päin maailmaa tahansa.

Käyttöliittymä, jonka kautta yleisöllä on mahdollisuus saada taideteokset internetissä saataville, voi olla Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK) Finna-palvelu, Europeana tai muu vastaava sivusto, portaali tai sovellus.

13. Museolla ei ole oikeutta luovuttaa edelleen tämän sopimuksen mukaisia taideteosten käyttöoikeuksia elleivät osapuolet erikseen tapauskohtaisesti toisin sovi.

14. Sopimuspuolet toteavat, että yksittäisten henkilöiden taideteoksista itse ottamia ja museon verkkosivuilta tallennettuja valokuvia käytetään verkkosivustoilla ja sosiaalisen median alustoilla runsaasti.

Sopijapuolet pyrkivät yhdessä lisäämään yleistä tietoisuutta ja osaamista taideteosten laillisesta verkkokäytöstä sekä edistämään hyvien käytäntöjen kehittymistä niin, että taideteosten tekijöiden ja valokuvaajien oikeuksia kunnioitetaan.

Museo vaikuttaa siihen, että taideteoksia käytettäessä taideteoksen tekijä tai valokuvaaja sekä taideteoksen lähde mainitaan tekijänoikeuslain säännösten mukaisesti taideteoksen kuvan yhteydessä.

Sopimusmaksut

15. Museo maksaa tämän sopimuksen mukaisesta taideteosten käyttämisestä Suomen museoliitolle korvauksen seuraavasti:

- kokoelmien koko pienempi kuin 2 000 teosta, maksu 600 euroa + alv/vuosi.
- kokoelmien koko 2 000-5 999, maksu 1 300 euroa + alv/vuosi
- kokoelmien koko suurempi kuin 6 000 teosta, maksu 2 800 euroa + alv/vuosi

Museon kokoelmien koon perusteena käytetään vuosittain julkaistavan Museotilaston tietoja. Jos museon tietoja ei julkaista vuosittaisessa Museotilastossa, museo toimittaa tiedon kokoelmien määrästä vuosittain Museoliitolle 30.11. mennessä.

Korvaus maksetaan kunakin vuonna 31.12. mennessä Suomen museoliiton lähettämän laskun mukaan, kuitenkin siten, että vuodesta 2017 ei peritä sopimusmaksuja.

Museoliitto maksaa sopimusmaksut lyhentämättömänä Kuvastolle, joka huolehtii siitä, että korvaukset tulevat tilitetyiksi edelleen korvauksiin oikeutetuille taideteosten tekijöille. Korvaukseen oikeutettuja taiteilijoita ovat ne taiteilijat joiden teoksia sopimuksen piirissä olevat museo on kulloisenakin vuonna tämän sopimuksen nojalla välittäneet yleisölle. Ottaen huomioon erityisesti sen, että kaikkia oikeudenhaltijoita ei mahdollisesti voida tavoittaa, Kuvasto voi myös päättää, että osa korvauksesta jaetaan oikeudenhaltijoille apurahoina.

Sopimuksen muut ehdot

16. Kuvasto ilmoittaa sen tietoon tulleista kielloista Museoliitolle. Museoliitto välittää tiedon museolle, joka sitoutuu tiedon saatuaan toimimaan niin, että kiellon kohteena olevan teoksen välittäminen yleisölle tämän sopimuksen mukaisesti loppuu ilman aiheetonta viivytystä.

17. Sopimuspuolet toteavat, että museo voi tarvittaessa sopia Kuvaston kanssa erikseen myös yksittäisen kokoelmassaan olevan taideteoksen yleisölle välittämisestä.

18. Museo toimittaa Museoliitolle seuraavat tiedot suomalaisten taiteilijoiden teoksista, jotka museo on saattanut saataville tämän sopimuksen perusteella: teos (nimi), tekijä/tekijät (etunimi, sukunimi), tekijän syntymä ja/tai kuolinvuosi sekä mahdollinen objektinumero ja teoksen valokuvaajan nimi. Tiedot toimitetaan kootusti edelliseltä vuodelta 15.1. mennessä tai Museoliiton raportointijärjestelmän kautta. Museoliitto toimittaa Kuvastolle vuosittain tammikuun loppuun mennessä tiedot kaikista tämän sopimuksen nojalla yleisölle edellisellä vuonna välitetyistä taideteoksista ja niiden tekijöistä.

Museo ilmoittaa toimittaa Museoliitolle tiedon mikäli kokoelmataiteilija osoittautuu sopimuksen voimaan tulon jälkeen Suomen kansalaiseksi.

19. Sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet ratkaistaan hyvässä yhteistyössä sopimuspuolten keskinäisissä neuvotteluissa. Neuvottelusta voidaan tehdä neuvottelupöytäkirja, joka on osa tätä sopimusta.

20. Museoliitto ja Kuvasto neuvottelevat tarvittaessa erikseen museon aloitteesta tämän sopimuksen sopimusmääräysten soveltamisesta kuvataiteen teoksina pidettäviin audiovisuaalisiin teoksiin sekä muihin teoksiin, joiden yleisölle välittämiseen sisältyy erityisesti huomioon otettavia seikkoja.

21. Sopimuksen mukaisesti maksettua korvausta ei palauteta.

Sopimuksen voimassaolo ja tarkastelu

22. Sopimus tulee voimaan Museoliiton allekirjoitushetkestä, ja on voimassa toistaiseksi.

Museoliitolla on oikeus muuttaa tämän sopimuksen yksityiskohtia järjestelmän toimivuuden ja osapuolten yhteisen tarkoituksen toteuttamiseksi. Sopimuksen oikeuksiin ja velvollisuuksiin ei muutoksia saa tehdä kuin osapuolten yksimielisellä kirjallisella päätöksellä. Palvelun ylläpitäjä saa kuitenkin tehdä muutoksia palvelun hintaan kuluttajahintaindeksiin perustuen. Mahdollinen hinnan tarkistus tehdään sopimushetkellä ja hinnan-tarkistuksen hetkellä olevien pistelukujen perusteella. Museoliiton tulee ilmoittaa Museolle muutoksista 3 kk ennen niiden voimaantuloa.

Sopimuksen täydentäminen ja irtisanominen

23. Mikäli sopimuksen tekemisen aikana vallinneissa olosuhteissa, teknologisessa ympäristössä, museon toimintatavassa, lainsäädännössä tai Museoliiton ja Kuvaston välisessä sopimuksessa tapahtuu tämän sopimukseen ja sen soveltamiseen olennaisesti vaikuttavia muutoksia, sopimuspuolet neuvottelevat tarvittavat täydentävät muutokset, mahdollisesti myös korvaustasoa koskien, vastaamaan sopimuksen tarkoitusta ja henkeä ja muuttuneita lain säännöksiä.

24. Mikäli edellä kohdassa 23 tarkoitettu muutos on niin merkittävä, että sopimuksen jatkaminen ei sopijapuolten kannalta ole enää tarkoituksenmukaista tai mahdollista voivat sopijapuolet irtisanoa sopimuksen päättymään kohtuullisen ajan kuluttua irtisanomisesta.

25. Sen rajoittamatta, mitä edellä kohdissa 23-24 on sovittu, sopimus on kuitenkin irtisanottavissa kolmen kuukauden irtisanomisajalla 1.1.2019 alkaen.

Mikäli museo toimii olennaisesti tämän sopimuksen vastaisella tavalla, voi Museoliitto irtisanoa sopimuksen päättymään kuuden (6) kuukauden kuluttua irtisanomisesta. Mikäli Museoliitto toimii olennaisesti tämän sopimuksen vastaisella tavalla, voi museo irtisanoa sopimuksen päättymään kuuden (6) kuukauden kuluttua irtisanomisesta.

Helsingissä 6. päivänä huhtikuuta 2017

Suomen Museoliitto ry